

LUCERNA

LEDEN 2003

Dobrý den

Tak tu máme rok dva tisíce tři. Jaký bude? Co nám přinese? Trošku vás dneska pozvu do divadla, kina, na koncerty a třeba na náměstí...

V kině nás čeká hned v únoru další porce filmů Projektu 100. Určitě se těšete na rozšířenou verzi Formanova Amadea, na Amarcord - jeden z nejkrásnějších Felliniho filmů, na Mléčnou dráhu Luise Buñuela, Zvětšeninu Michelangela Antonioniho... a to jsou jen ti nejslavnější.

Jinak nám ten nový rok přinese opět vše, co si budeme přát - od animovaných filmů přes hrané pohádky, veselé taškařice, horory, thrillery, dramata, psychologické filmy, chytré i hloupé - zkrátka nejroztodivnější, jako život sám... A určitě nezapomenu na filmový klub, který aspoň dvakrát do měsíce (a často i častěji) představí nejlepší současná díla především evropské kinematografie.

Pojďme do divadla. Myslím, že je čas opět pozvat do Svitav pražský Činoherní

klub. Nové inscenace určitě stojí za to. Černé divadlo u nás nepamatuju. Kdo viděl Tracyho tygra s Richardem Krajčem a Divadla Petra Bezruče z Ostravy, nemůže si nechat ujít Skleněný zvěřinec od stejného souboru se stejným Krajčem. Určitě nebude chybět Klicperovo divadlo z Hradce Králové (několik posledních sezón naše nejlepší scéna). Rád bych zase viděl brněnská divadla Husu na provázku a HADivadlo. Nemyslím, že bychom měli opakovat starší hry. Je však jedna výjimka: Mlýny divadla Sklep!

Určitě mnoho zajímavého nabídnou klubová přestavení v Trámu. Vždyť hned v lednu přijede Jaroslav Dušek se svou Vizitou! Pohádky pro děti budou takové, jaké mají být: trošku strašidelné, hodně veselé a hlavně se šťastným koncem. A nebude chybět Červená Karkulka!

Koncerty vážné hudby mají u nás štěstí. Máme krásný sál - kolikrát jsem už psal, že nám ho závidí všichni muzikanti - v Červené knihovně. Na koncertní křídlo zahrají Renata a Igor Ardaševovi, uslyšíme zvláštní spojení akordeonu a kytary, dvě kvarteta nakonec zatroubí

Takeshi Kobayashi v Ottendorferově domě 30. října 2002.

svitavští trubači v parku... a to je jenom půlka sezóny!

Spirituál kvintet, Iva Bittová, Žalman, vzpomínka na Michala Tučného, Jiří Pavlica se skupinou Talant, Vlasta Redl, Waldemar Matuška s KTO...něco je domluveno, něco bych rád k nám pozval...

Do Bílého domu na bigbít?! Proč ne: Monkey Business, Redy Kirken, Mig 21, Support Lesbiens, Tata Bojs, Mňága a Žďorp a tak dál...

A v létě budou zase divadla v parku a muziky na náměstí a v lánské zahradě a bude pouť...

A bude Burza pořadů pro děti a Porta a dvě národní přehlídky - fotografická a filmová a divadelní přehlídka a na podzim zase taneční a tancování v Bílém domě a pozveme zajímavé lidi na besedu a možná přijde i nějaký ten veselý komik, co ho znáte z televize!

Jsou to tak trochu pozvánky bez záruky, ale s nadějí.

Když se to tak vezme kolem a kolem - nemusel by ten rok dvatisícetři být zase tak špatný. Co myslíte?

Mějme se dobře

Petr Mohr

Točkolotoč na svitavském náměstí - Pouť ke svatému Jiljí 1. září 2002.

Od nepaměti k současnosti-XVI

Úvodem drobnou poznámku. Jak je užitečné mít zpětnou vazbu, to mi připomněl pan ing. M. Fadrný, kdy mne upozornil na nepřesnost, jíž jsem se dopustil v listopadovém článku. Kaple P. Marie v Lačnově byla zbourána v roce 1971, kámen z její stavby byla pak použit na stavbu lačnovského obchodu. Omlouvám se tedy za chybné uvedení data 1976, ale zajímavé je, že ani na evidenční kartě památek okresu datum bourání kaple není uvedeno, zkrátka někdy je nová historie zahalena větším tajemstvím, než historie stará. Všem, kdo články čtou a kriticky zkoumají, děkuji, je to dobré nejen pro mne, ale i pro budoucí historiky.

Nyní se ale vraťme do XIII. století, do doby, kdy velká kolonizace olomouckého biskupství byla z větší části dokončena. Svitavy se tedy staly sídlem správního okresu, který bývá v listinách označován jako *provincie*. Při rekonstrukci hranic zjistíme, že krom nejbližších obcí do okresu spadala i místa vzdálená a že svitavské državy byly značně roztržité. Zpočátku je velice obtížné postihnout rozdíl mezi městečkem a městem (*oppidum - civitas*), Svitavy jsou v listinách označovány oběma výrazy. O tom, že Nová Svitava byla městem s vlastním kostelem (Navštívení P. Marie) a s vlastní dědičnou (a velmi bohatou) rychtou svědčí listiny ze XIV. století. Ale ještě jedna věc stojí za zmínku: o důležitosti vzniku Nové Svitavy svědčí zákaz krále Přemysla Otakara II. kupcům používat novou nezákonnou stezku vedoucí přes Svitavy do Litomyšle přes Brlenku. Taková stezka (něm. *Brünnersteig*) se vyhýbala královskému městu Poličce a král se musel v roce 1265 zasadit o to, aby kupci dodržovali původní zemskou stezku spojující Brno a Vysoké Mýto. Zdá se ale, že takový zákaz byl lichý, protože kupci jezdili dál přes Svitavy a Brlenku do Litomyšle a Brlenka zůstala a v roce 1285 je v privilegii pro Březovou nazývána velikou a slavnou cestou. O dějinách města ve XIII. století toho příliš nevíme. V roce 1277 sice vystavuje biskup Bruno jednu listinu ve Svitavách, pak v roce 1285 byla svitavská provincie ohrožována ze Hřebče loupeživým rytířem Fridrichem ze Schönburgu. Historické prameny se objevují až k roku 1322, kdy král Jan Lucemburský povolil olomouckému biskupu Konrádovi I. mít ve Svitavách jednoho Žida *lichevního*, z toho titulu, že křesťané ve středověké společnosti měli papežský zákaz půjčovat peníze na úrok. Mnohem

více se dovídáme k roku 1330. Toho roku byla vydána jedna z nejdůležitějších středověkých městských listin - a to privilegium na svitavskou rychtu. To předpokládá první privilegium z roku 1256 se ztratilo, zlí jazykové tvrdí, že se o to postaral sám rychtář Gerlach kolem roku 1325. Jisté je, že rychtář, který zastupoval ve městě biskupa, byl nejzámožnějším a nejváženějším měšťanem a celé město bylo závislé na jeho rozhodnutích. Prvním rychtářem byl bezesporu sám lokátor města Helembert vom Thurm, jeho bohatství bylo určeno privilegiem snad z roku 1256, jehož obsah můžeme odvozovat z konfirmace z roku 1330. Patřil mu třetí díl ze všech soudních pokut, lázeň, tři domy úroční, čtyři pekařské krámy, půldruhé masné lavice, 16 ševcovských dílen ve městě, 4 lány a tři pruty polí ve Čtyřiceti Lánech (asi 85 hektarů) a tři hřivny platu na třech před městem položených mlýnech. Změny se však staly za rychtáře Gerlacha, ten právě koupil kolem roku 1325 mlýn o třech složeních (kolech) v Březové od svitavského měšťana Kristiána a 21. ledna 1330 dosáhl od biskupa Jindřicha Berky z Dubé obnovení privilegia na svobodnou rychtu, kterou kdesi „zašantročil“. Z privilegia se také dovídáme o osadě Čtyřicet Lánů, která byla pod jurisdikcí svitavského rychtáře. O výnosnosti svitavské rychty svědčí i zájem olomouckých biskupů rychtu vlastnit a zastavovat. Tak mezi lety 1334 - 49 rychtu odkoupil olomoucký biskup Jan a v roce 1349 ji zastavil Mikulášovi a jeho

bratraci rovněž Mikulášovi za 170 hřiven jako kompenzaci jejich nákladů při znovuvýstavbě hradu v Blansku, ale 1. listopadu 1354 ji, jako znovunabytou a poněkud rozšířenou, prodal za 200 hřiven pražských grošů Konrádovi z Litomyšle. Taková rychta, jejíž majetek se neustále zvětšoval, stavěla rychtáře na stejnou úroveň jako rytíře. Asi nemá smyslu vypočítávat velikost rychty, ale jeden údaj je přece zajímavý: praví se v něm, že k rychtě náleží poplatek ze mlýna *Castemuel*, který stával na místě někdejšího rybníka na dnešním Malém náměstí.

Zbývá tedy odpovědět na otázku, kde vlastně svitavská rychta stávala. A odpověď nebude jednoduchá. Hned první kapitola Lickových Dějin města se obšírně věnuje historii rychty, jejímu prodávání, pronájmu a rozšiřování. Mezi doslovným překladem latinských listin jsou uváděna jména držitelů rychty, jejich rodové větve, ale číslo domu, kde by rychta měla stát chybí. V samotném závěru kapitoly se ale dovíte, že poprvé se identifikace domu objevuje v kupní smlouvě z roku 1722 na základě tužkou psané noticky u obsahu ve městské knize rukou zemřelého městského tajemníka Thomase Czepana o tom, že kupní smlouva je uzavírána na dům s označením rychta. Po mnoha peripeitích, tehdy ještě měšťanský dům číslo popisné 9 na náměstí jako pivní a vinný šenk, prodala v roce 1828 majitelka nemovitosti Josefa Krausová Adalbertu Neumeisterovi. To již ale byl dům s popisným číslem 11 a příliš se nelišil od domu na přiložené fotografii.

Radoslav Fikejz

Staré fotografie z muzea

V minulém roce se vám představovaly staleté fotografie z muzejních sbírek svitavského muzea s porovnáním současných pohledů na město a okolí. Ne že by v našem fondu již nebyly další „staleté“, ale jak by k tomu přišla ta velká část starých fotografií, které jsou mladší než sto let. Třeba jsou pořízeny před devadesáti, šedesáti nebo jen třiceti lety, často také ze skleněných negativů, ale hlavně celuloidových (pozor!) hořlavých filmů. Přesto jejich výpověď je historicky, společensky a mnohdy i umělecky velmi zajímavá. Také nebude vždy nutné je publikovat ve srovnání s fotografiemi současnými, protože třeba nebudou přímo představovat proměny našeho města, ale mnohdy důležité i zajímavé události z dnešního hlediska.

A právě jedna událost mě napadla při pohledu na tuto fotografii neznámého autora nazvanou *První automobil na svitavském náměstí*, jak bylo uvedeno na okraji filmového negativu. Je na ní krásný nový automobil, čtyřmístný model z roku 1907, buď Daimler nebo Laurin typu F s posádkou, který řídí svitavský průkopník automobilismu Hans Budig. Zastavil právě před Městským dvorem, aby se „ukázal“. Ihned tu byl velký shluk přihlížejících Svitaváků, hlavně kluků - no to bylo údivu a prohlížení. Tehdy toho využil neznámý šikovný fotograf, postavil dřevěnou kameru na stojan, vyzval přítomné, aby se dívali a moc se nehýbali, schoval hlavu pod

černou plachtu, zvedl ruku a zmáčkl gumový balónek - a bylo to. Krásný nový automobil, hrdě tvářící se řidič i posádka vozu a udivený pohled pánů kluků, kteří musí všechno vidět, aby pak mohli vykládat.

Já jsem si vzpomněl na podobnou událost, která se stala přibližně na stejném místě, ale tak o padesát let později a které jsem se zúčastnil. V mém případě šlo též o nový krásný model automobilu, tehdy prvního ve Svitavách, značky Škoda 440 - Spartak. Majitelem byl svitavský fotograf

Alois Krejčí, který měl svůj fotoateliér kousek od Městského dvora. V té době jezdilo daleko méně automobilů než nyní a to hlavně takzvané předválečné výroby. A tak „vystavený“ nový Spartak zapůsobil na kolemjdoucí Svitaváky tak, že si jej museli prohlédnout zblízka. Byl tu opět velký shluk přihlížejících a hlavně také mladíků, kteří již nebyli tak udivení, ale kteří by takový auták chtěli mít, nebo se v něm projet. Vím to dobře, neboť jsem patřil mezi ně. Tehdy ale chyběl fotograf, asi protože sám přijel v tom krásném Spartaku.

Miloš Vaněk

Takové obyčejné věci...

Dost bylo hádanek a mlčení, ona fotografie z minulého čísla Lucerny skutečně

pochází ze Svitav a když projdete uličkou z náměstí mezi hudebninami a redakcí

Novin Svitavska, takové zákoutí nemůžete minout. Další fotografie bude poněkud jednodušší, ale nedejte na první dojem.

Období *přísného historismu* nechalo ve městě nejednu stopu v podobě překrásných staveb, altánů, fasád a uměleckých artefaktů. Ojedinele se v renesanci, ale více v baroku setkáváme s termínem *sala terrena*. Kdybych vám prozradil, co tento výraz znamená, asi bych vás navedl přímo ke zobrazenému místu. Pouze natuknu. Základem je mít zámek nebo palác, pakliže ho máte, musíte na něm najít místo, kudy by z něj bylo lze vycházet ven, odborně tomu říkáme *dveře*. Přimyslí-li si ke dveřím tři oblouky (nebo něco podobného) máte takový prostor a taková *sala terrena* mohla stát i samostatně. A protože to v zimě u dveří klouže, vymysleli si důvtipní předkové pomůcku pro opírání. Opět použiji cizí odborný výraz - *zábradlí*.

Ale řeknu vám, že kdyby takového zábradlí nebylo, neměl bych o čem psát.

Radoslav Fikejz

Pozvánka na výstavy

Jarmila Marešová „O královně Hatsepsvet“

Začíná nám nový rok, a tak mi dovolu- te, abych Vám i já popřála, aby byl plný zdraví, rodinné pohody, příjemné práce, dobrých přátel a milých lidí kolkolem. A protože nový rok nám končí trojkou, ráda bych Vás symbolicky pozvala právě na tři výstavy do výstavních prostor svitavského muzea.

Tou první, kterou můžete navštívit už pouze do 5. ledna, je kouzelná výstava **ilustrací především dětských knih doplněná kolekcí papírových betlémů**. Kdybych Vám nyní jmenovala autory vystavených obrázků, možná by vám jejich jména mnoho neřekla, protože znáte spíše jimi ztvárněné pohádkové bytosti. Najdete zde ilustrace např. k pohádkám O červené Karkulce, Modrouvousovi, Náš pes Balabán či Princezna a skříteci, ale také ilustrace ke

Andréa Korbelařová „Pohádky z lékárny“

knize Svět zvířat či Staré řecké báje a pověsti. Dospělé možná zaujmou ilustrace Jaroslava Jáchyma Šerých k bibliofilii Reiner Mária Rilkeho nebo knize Artemidóros - snář. Mezi autory betlémů jsou zastoupení autoři jako Mikoláš Aleš, Marie Fischero- vá-Kvěchová či Karel Franta, vystaven je betlém orientální i národopisný, pohled- nicový, či firemní hradecké Cikorky, bet- lém z roku 1930 i 2002. A také betlémy regionální - ústeckoorlický, poličský, hro- novský, příbramský ap. Na příští rok při- pravujeme vydání také betlému svitavské- ho - od svitavského výtvarníka Petra Biliny. Mezi koledníky najdete známé osobnosti současného života města.

I další lednová výstava myslí hlavně na děti. Je to neuvěřitelné, ale už je to šest let, co jsme připravili ve spolupráci se Sdruže- ním chovatelů koček v ČR v našem muzeu velkou **propagační výstavu ušlechtilých koček**. Setkala se tehdy s velkým ohlasem a tak jsme se rozhodli, že tuto akci zopa- kujeme a doplníme o soutěž a výstavu dět- ských kreseb na téma „Kočka“. Výstava obrázků, možná také vašich dětí, bude ve výstavních síních svitavského muzea zpří- stupněna od 15. do 26. ledna a ušlechtilé kočky všech možných ras se sjedou do Svi- tav v sobotu 18. ledna. K vidění pro veřej- nost budou od 9 do 17 hodin, součástí bude také vyhlášení „kočičí královny výstavy“.

Únor zahájíme otevřením výstavy velko- plošných fotografií známého českého foto- grafy **Jiřího Všetěčky „Pražský chodec“**. Jméno doc. Ing. Jiřího Všetěčky je pře- devším fotografům důvěrně známé. Dlou- holetý pedagog FAMU a ČVUT v Praze, fotograf a režisér se ve Svitavách předsta- ví fotografiemi starobylé magické Prahy,

z nichž ty nejmenší budou o rozměrech 70 x 100 cm. Výstava bude doplněna za- jímavými videofilmy, které Jiří Všetěčka režíroval. Výstava jistě zajímavá nejen pro milovníky fotografií, ale také staré Prahy, historie a architektury (filmy o historii Ru- dolfovy štoly, Karlova mostu, Václavské- ho náměstí určitě potěší historiky, snímek Světlo a stíny o roli světla v kompozici architektury zase výtvarníky. Ale protože tato výstava bude zahájena za přítomnosti autora až 1. února, prozradím vám o ní i o autorovi více až příští měsíc. Přeji Vám za pracovníky svitavského muzea úspěšný rok 2003 plný kultury.

Blanka Čuhelová

STÁLÉ EXPOZICE

POHLED DO MUZEJNÍCH SBÍREK

Z HISTORIE PRAČEK

SVITAVSKÁ ZASTAVENÍ

OSOBNOST OSKARA SCHINDLERA

VÝSTAVY

1. 12. 2002 - 5. 1. 2003

SOUČASNÁ ČESKÁ
ILUSTRAČNÍ TVORBA

Výstava nejvýznamnějších autorů současné české ilustrační tvorby připravená ve spo- lupráci s Galerií výtvarného umění v Hav- líčkově Brodě

14. 12. 2002 - 5. 1. 2003

BETLÉMY,
VÁNOČNÍ VÝZDOBA MUZEA

Tradiční vánoční výstava

15. - 26. 1.

KOČKA

Výstava výtvarných prací žáků a studen- tů škol Svitav a blízkého okolí na kočičí téma.

Vernisáž: 18. ledna ve 14 hodin. Sou- částí vernisáže bude vyhlášení výsledků a předání cen

Součástí výstavy bude propagační výsta- va ušlechtilých koček v sobotu 18. ledna.

1. 2. - 2. 3.

JIŘÍ VŠETEČKA
- PRAŽSKÝ CHODEC

Výstava velkorozměrných fotografií význam- ného českého fotografa zachycuje magické proměny starobylé Prahy

Pořady Střediska kulturních služeb

Informace o všech chystaných i již uskutečněných pořadech SKS, včetně fotodokumentace, najdete na www.kultura-svitavy.cz

Výstavy

(otevřeno při akcích SKS)

Bílý dům

Petr Patočka - Kresby

Divadlo Trám

Karel Mácal - Akvarely

12. Ne 15:00 hod. Divadlo Trám

Divadlo Neslyším:

Věc není věc

Představení je součástí dlouhodobého projektu „Zažitý slovník“, na kterém společně pracovali studenti Výchovné dramatiky neslyšících Difa JAMU v Brně a studenti scénografie Katedry alternativního a loutkového divadla DAMU v Praze.

Představení používá pohybové improvizace a asociativní hry s předměty. Hra s předměty, o kterých nikdy nevíme, co jsou a co všechno být mohou. Díky fantazii toto představení vzniklo, díky fantazii můžeme této hře porozumět.

Námět a režie: Zoja Mikotová

Výprava: Martina Andělová

Hrají: Ivica Tichá, Petra Vaňurová, Monika Kurincová

Vstupné 30,- Kč

17. Pá 19:00 - 23:00 hod. Bílý dům
Taneční večer v Bílém domě

Přijďte si zatancovat s kvalitní reprodukcí hudby, pobavit se, zdokonalit své taneční znalosti a něco nového se naučit.

Večery provázejí taneční mistři ze svitavského Tanečního klubu Ellis.

Občerstvení je zajištěno.

Vstupné: 30,- Kč za osobu.

19. Ne 17:00 hod. Divadlo Trám

Divadlo Archa Praha:

Piškanderdulá

Podtitul Josefe!

Dřevěné loutky, masky a rekvizity navrhl a vytvořil: F. Vítek

Hrají: V. Říčařová a F. Vítek

Vstupné 30,- Kč

Ensemble Messiaen

23. Čt 19:30 hod. Ottendorferův dům

Koncert KPH

ENSEMBLE MESSIAEN

Jiří Besperát - housle

Pavel Bušek - klarinet

Jan Škrdlík - violoncello

Šárka Besperátová - klavír

Kvarteto méně obvyklého nástrojového složení.

Soubor, k jehož vzniku dala podnět hudební zakázka: nastudování unikátního díla Oliviera Messiaena *Kvatuor pour la fin du Temps*. Brzy nato se však toto těleso méně frekventovaného nástrojového složení - housle, klarinet, violoncello a klavír začalo věnovat i jiným zajímavým hudebním projektům, které používají dvě základní formy: monotematickou, složenou pouze ze skladeb pro celé toto kvarteto, a formu posluchačsky méně náročnou, kdy se střídají různá nástrojová obsazení a slohové styly. Mezi nejoblíbenější skladby souboru patří díla Messiaena, Dvořáka, Martinů, Beethovena, Poulence a Milhauda.

Těleso je sestaveno z hráčů, kteří si s sebou přinášejí dlouholeté zkušenosti z koncertních pódii v desítkách států světa.

Vstupné: 45,- Kč, sleva: 30,- Kč - pro členy KPH, invalidy, studenty, důchodce.

26. Ne 15:00 hod. Divadlo Trám

Divadlo Oblázek Ostrava

Velké putování trpaslíka

Pitrýska z pohádky a zase

zpátky

Podle knihy Ludvíka Aškenazyho *Putování za švestkovou vůní*.

Text: Sylva Těšínská

Výprava: Josef Homolka

Režie: Divadlo Oblázek

Hudba: Jiří Tibitzl

Hrají: Pavla Lustyková, Jiří Tibitzl,

Sylva Těšínská

Vstupné 30,- Kč

27. Po 19:30 hod. Bílý dům

Divadelní abonentní cyklus

PODZIM 2002

Viola Praha:

D. L. Coburn:

The Gin Game (Karetní hra)

Slavná americká tragikomedie pro dva herce a publikum, které umí vnímat smích i slzy „mezi řádky“.

Režie: Lída Engelová.

Hrají: Blanka Bohdanová a Josef Somr (členové činohry Národního divadla v Praze)

Vstupné: 100,- Kč

29. St 19:30 hod. Divadlo Trám

Divadlo Vizita Praha

Jaroslav Dušek

a Martin Zbrožek

Vstupné: 100,- Kč

*Jaroslav Dušek se svou ženou tentokrát ve filmu *Divoké včely**

31. Pá 17:00 - 21:00 hod. Bílý dům

Posezení s dechovkou

Astra Svitavy

Vstupné: dobrovolné

Představení pro školy

20. Po 9:00 a 11:00 hod.

Divadlo Trám

Divadlo Archa Praha:

Piškanderdulá

Podtitul Josefe!

Pro děti od 10 let

Vstupné: 15,- Kč

27., 28. Po, Út 8:30, 10:15 hod.

Divadlo Trám

Divadlo Oblázek Ostrava

Velké putování trpaslíka

Pitrýska z pohádky a zase

zpátky

Pro předškolní MŠ, 1. - 3. třídy ZŠ

Vstupné: 15,- Kč

Pozvánka do divadla Trám

Divadlo Archa Praha: Piškanderdulá

Název pro své představení našli jednoho dne napsaný dětskou rukou na zdi nedaleko domu, ve kterém žijí. Nápis neměl zřejmě žádný význam, ale odrážel jeden ze základních principů jejich představení: inspiraci dětskou hrou, fantazií a snem. Dalším zdrojem inspirace jim byla staletá tradice loutkového divadla. Publiku se dostává sled jen stěží spojitelných sólových výstupů neobvykle krásných dřevěných loutek a panáků, masek, figur a rekvizit, jimiž chudá žena v hadrech, kejklířka, a její muž, stojící na drsných prknech vozu a otlučených židlích, hrdě rozehrávají nevidané děje a obrazy ... (bitka tupých rváčů, cviky sebevědomého hrazdaře, ufuněný zápas boxerů, plivání obří dřevěné hlavy, tanec smutné baletky, kmotříčka smrt a Kašpar s koníkem atd.)

Piškanderdulá je výpravou za odhalením podstaty loutkářského umění. K jednotlivým scénám zní staré hrací strojky a gramofony na kliku, flašiny, rolničky, písňalky a jiné „nástroje“. Jen někde pod vrstvou skřípění a šumu rozeznáváme původní melodii, která nám v tu chvíli připadá krásnější než hudba z nejlepšího přehrávače kompaktních disků.

Půvab tohoto „skladiště objevů“ a „zaprášené veteše“ je nevidaný a proto tak

vzácný. Vyžaduje totiž absolutní soustředěnost tvůrců, již je jinak v našem zábavném a pohodlném světě poskrovnu.

Ačkoliv představení Piškanderdulá se pro významné evropské divadelní festivaly stalo synonymem moderního českého loutkářství (1992 Antverpy, 1993 Stocholm a Mnichov, 1996 New York, 1998 Tokio, 1998 Brusel, 1999 Paříž atd.), Věra Říčařová a František Vítek své představení hrají jen velmi zřídka. Proto dvě představení ve Svitavách v divadle Trám jsou pro vás skutečně unikátní příležitosti.

„Naše představení není divadlem v pravém slova smyslu toho slova, ale setkáním nejruznějších druhů loutek a mechanismů úmyslně promíchaných z nejruznějších období historie a naservírovaných na kejklířův stůl. Všechny loutky jsou záměrně nahé, dřevěné, bez jakékoliv úmyslné patiny. Zvuku používáme jako rovnocenného partnera loutky.“

V. Říčařová a F. Vítek

Divadlo Obláček Ostrava: Velké putování trpaslíka Pitryška z pohádky a zase zpátky

Byla jednou jedna pohádková knížka - na pohled obyčejná. Stála v řadě jiných knih a na hřbetě měla zlatý nápis: Dvanáctero pohádek z celého světa. Ke každé pohádce

byl jeden obrázek. Na posledním obrázku byl trpaslík Pitryšek a s ním bílá slušně vykrmená husa. A jak už to v životě chodí, hloupá husa přemýšlivého Pitryška z obrázku doslova vyštípala.

Tak začíná putování za švestkovou vůní. Osamělý Pitryšek se vydává do světa hledat trpasličího kamaráda. Na své cestě potkává spoustu zajímavých věcí, zvířat i lidí. Nakonec se šťasten ocitne v nové pohádce na obrázku s milovanou Pipinou, jež omamně švestkově voní.

Malebné vyprávění Ludvíka Aškenazyho o hledání, lidských touhách a snech, splněných i nesplněných přáních je převedeno na jeviště prostřednictvím vtipně řešené scény, různých typů loutek a velké dávky muziky.

Divadlo Vizita Praha

Každé představení divadla je premiéra. Jaroslav Dušek pronáší, co mu jeho plodná slina na jazyk přinese, a dále vyřčené rozvíjí do neuvěřitelných konstrukcí, které do sebe nejen zapadají a mnohdy se i rýmují, ale často mají i smysl a hloubku. Mnohdy ovšem taky ne - a to je na představení fascinující. Snad neexistuje obor nebo oblast, které by se ještě pan Dušek nedotkl. Skvěle ztělesní jakoukoliv postavu, zvíře, rostlinu, věc, pojem, ideu. Naprosto neuvěřitelně dokáže rozehrát například hru vlastních malíčků anebo ztvárnit „Proměnu“, za kterou by se nemusel stydět ani Franz Kafka.

Pozvánka do Bílého domu na abonentní divadlo

Gin je karetní hra podobná u nás známé kanastě. Naše činoherní hra pojednává o dvou zestárlých lidech, kteří se dostali do domova důchodců a společně začali hrát Gin. Hra se pro ně vyvíjí velice zajímavě, jeden z partnerů stále vyhrává a druhý neustále prohrává. Ve hře se současně obnažují určité příhody z jejich životů. Dostávají se do konfliktů i k porozumění, ale všechno končí bohužel smutně. Daleko hůř, než by se dalo u těchto lidí očekávat. A to ostatní bych si raději nechal jako překvapení pro diváky.

Josef Somr

Jsem potěšená nejen za sebe, ale i za Divadlo Viola, protože má zrovna letos čtyřicáté výročí. A myslím si, že to je jedna ze scén, která udělala strašně moc práce, a velmi kvalitní práce. Takže jsem ráda, že my to jaksí odstartujeme, tu sezónu, jako v takovémhle významu. To je taková hra, která obletěla celý svět, pak trošku usnula, a teď

se znovu vrací a hrajou to velmi slavní herci. Té představitelce, když jsem ji začala zkoušet, bylo přesně tolik, jako mně. Takže

já říkám, že si s tou postavou nesmírně rozumím, protože už ty její problémy jsou mi velmi blízké.

Blanka Bohdanová

Pozvánka do Ottendorferova domu na koncert KPH

Vy, kteří jste byli na přednáškách podivuhodného skladatele Martina Dohnala v Nadaci J. Plívy, hudbu Oliviera Messiaena znáte. Byla tam prezentována přesvědčivě. Myslím, že ji můžeme dobře prožít, je to hudba krásná a barevná, což mi připadá pro naši dobu důležité. Messiaen skládal hudbu jinak, modálně. A jeho modus není prostá stupnice, je to hudební

fenomén, inspirovaný zvuky přírody nebo cizími kulturami. Francouz Messiaen je vlastně náš současník, zemřel v Avignonu v roce 1992.

Ensemble Messiaen, to je seskupení také slibující hudební barevnost, neboť spolu hrají housle, klarinet, violoncello a klavír. Budou hrát hudbu B. Martinů, D. Milhauda a samozřejmě Messiaenův Kvartet konce

času, což je jedna z mála jeho komorních skladeb. Messiaen, coby varhaník, skládal často mše, oratoria a velkoplošná orchestrální díla. I když tematicky Kvartet konce času odráží smutek válečných let, hudebně je plný naděje. Obojí, hudbu i naději, budeme mít určitě při sobě po celý rok 2003.

Blanka Šefrnová

MĚSTSKÁ KNIHOVNA VE SVITAVÁCH

Máchova alej č. 1
568 02 Svitavy
Tel.: 461 541 715

Výpůjční hodiny

PRO DOSPĚLÉ + INTERNET

Po - St	9 - 17
Čt	zavřeno
Pá	9 - 17
So	9 - 11

PRO DĚTI + INTERNET

Po - St	13 - 17
Čt	zavřeno
Pá	13 - 17

Asociace Brontosaura

tel. č. 723 176 873
<http://sybronto.unas.cz>
e-mail: sybront@email.cz

9. Čt 18:30 hod. Nadace J. Plívy
53. cestovatelský večer
s Honzou Romportlem o Indonesii

11. So Výlet do Brna

na GO 2003 - 13. mezinárodní veletrh průmyslu cestovního ruchu, jehož součástí je REGIONTOUR 2003 - 12. mezinárodní veletrh turistických možností v regionech

31. Čt Cestovatelský večer

Nadace Josefa Plívy

Nám. Míru 80, Svitavy, tel. 461 530 237
Otevřeno Po - Pá 9-12 14-17 hodin
e-mail: nadace@svitavy.cz <http://njp.unas.cz>

Prodloužení výstavy **FOTOGRAFIE A FAKTA O FENOMÉNU UNIVERZUM** do konce ledna. Tato je určena nejen pro školy, ale i pro dospělé, kteří alespoň občas zvednou hlavu od naší matičky Země a zajímají se, co se děje blízko i vzdáleně nad našimi hlavami.

Výstava je otevřena: Po-Pá 9-12 a 14-17 hod.

OHS Svitavy spolu s městem Moravská Třebová si Vás dovoluují pozvat na **VÝSTAVU SOUTĚŽNÍCH LITERÁRNÍCH PRACÍ** žáků základních, zvláštěních a speciálních škol a víceletých gymnázií zapojených do programu výchovy k nekouření „**KOUŘENÍ A JÁ**“. Výstava probíhá v prostorách Nadačního domu J. Plívy, nám. Míru 80, Svitavy.

Neváhejte a přijďte posoudit nápaditost a literární kvalitu žákovských a studentských prací!

Dům dětí a mládeže „Paleta“

Lanškrounská 4, Svitavy, tel.: 461 533 743
e-mail: ddm@ddm.svitavy.cz, <http://www.ddm.svitavy.cz>

2. - 6. Čt - Po
Zimní školička lyžování
- západní Jeseníky (informace p. Uher)

11. So 9:00 hod. tělocvična DDM
Florbalová liga žactva „Sport proti drogám“
kategorie 1. - 5. tř., informace p. Hábík

11. So 9:00 hod.
Zimní liga házedel
- veřejná soutěž, informace p. Uher

18. So
Florbalová liga žactva „Sport proti drogám“
informace p. Hábík

ZUŠ SVITAVY

tel. 461 534 312

23. Čt 17:30 hod. sál ZUŠ Svitavy
Žákovský hudební večer

25. So 20:00 hod. Bílý dům
Ples ZUŠ

19. Ne 8:00 hod. střelnice DDM
Střelecká soutěž
6. Ročník Novoroční ceny
Vzduchová puška, do 15 let - 30 ran vleže
informace p. Kučera

25. So 10:00 - 12:00 hod.
Keramické dopoledne pro veřejnost
cena 20,- Kč za osobu, informace p. Macková

25. So 9:00
Zimní liga házedel
- veřejná soutěž, informace p. Uher

26. Ne 14:00 - 15:30 hod.
Karneval na ledě na zimním stadionu ve Svitavách
Vstupné - děti v maskách zdarma, děti bez masek a dospělí 10,- Kč

Taneční klub Ellis Svitavy

hledá chlapce ve věku 13-15 a 16-20 let pro sportovní (soutěžní společenský) tanec.

Kontakt: David Bulva
tel.: 605 519 943
e-mail: tkellissvitavy@seznam.cz

Nedožití devadesátiny Jana Nevěčného

Na sklonku loňského roku 23. 12. 2002 vzpomínáme nedožitých 90. narozenin významného svitavského hudebníka, vzácného člověka a zakládajícího sbormistra pěveckého družení Dalibor Svitavy, pana Jana Nevěčného.

Pod jeho vedením se dostal sbor na vysokou uměleckou úroveň. Osmdesátiletý soubor vystupoval v mnoha místech naší vlasti a všude sklízel zaslužené úspěchy.

Jan Nevěčný na archivním snímku.

Vzpomínka na Jana Nevěčného při slavnostním koncertu k 35. výročí založení Daliboru

V období normalizace v roce 1969 nebyl pan Nevěčný pro své náboženské cítění přijatelný pro místní politickou špičku a musel tuto činnost ukončit.

Členové Daliboru na něho s láskou vzpomínají. Jeho památku uctili krátkou vzpomínkou při svém slavnostním koncertu k 35. výročí založení Daliboru 12. října 2002.

PS Dalibor

KINO VESMÍR

tel.: 461 531 446

Pokladna otevřena každý den 17-20 hod.

2. - 3. Čt, Pá 19:30 hod.

Druhá míza GB, SRN, USA 2001

Tři dámy už nebaví chovat se slušně. Mohl by ten Pan Nesprávný být najednou Pan Pravý? Hořká komedie. V hlavní roli: Andie Mac Dowelová

Scénář a režie: John McKaye

Vstupné: 50,- Kč od 12 let titulky 112 min.

4. - 5. So 17:00 hod a Ne 15:00 a 17:00 hod.

Myšák Stuart Little 2 USA 2002

Myšák Stuart znovu v akci! Rodinná komedie.

Režie: Rob Minkoff

Vstupné: 45,- Kč dabováno 78 min.

4. - 5. So, Ne 19:30 hod.

Mr. Deeds - Náhodný milionář USA 2002

Přišel. Viděl. Nepochopil. Ani za 40 miliard. Romantická komedie o tom, jak prostý chlapík ke štěstí přišel... Winona Ryderová a Adam Sandler v hlavních rolích.

Režie: Steven Brill

Vstupné: 55,- Kč titulky 97 min.

6. - 7. Po, Út 19:30 hod.

8 žen Francie 2001

Jedna z nich vraždila. Ale která? Adaptace stejnojmenné hry Roberta Thomase. Vánoce v padesátých letech v osamělém panském sídle. Catherine Deneuveová a sedm předních francouzských hereček v hlavních rolích.

Režie: Francois Ozon

Vstupné: 50,- Kč od 12 let titulky 108 min.

8. St Filmový klub: 19:30 hod.

Baraka: Odysea Země USA 1992

Nezapomenutelný film. Umělecký dokument. Svět nasnímaný během čtrnácti měsíců... Baraka = štěstí, vůně, dech, ale i esenci života, z níž pramení evoluční vývoj.

Režie a kamera: Ron Fricke

Vstupné: pro členy FK 30,- Kč ostatní: 40,- Kč 97 min.

9. - 10. Čt, Pá 19:30 hod.

Slez ze stromu USA, Francie 2001

Tim Robbins jako poněkud praštný biolog a Patricia Arquetteová jako krásná blondýnka s hormonální poruchou... Bláznivá komedie

Režie: Michel Gondry

Vstupné: 50,- Kč titulky 96 min.

11. - 12. So 17:00 hod.

Ne 15:00 a 17:00 hod.

Planeta pokladů USA 2002

Každý by si měl najít své místo ve vesmíru. Animovaný sci-fi dobrodružný film podle knihy Roberta Louise Stevensona Ostrov pokladů.

Režie: John Musker, Ron Clements

Vstupné: 50,- Kč dabováno 95 min.

11. - 12. So, Ne 19:30 hod.

Agent bez minulosti USA, SRN 2002

Byl skvělou zbraní, než se sám stal terčem. Špiónážní thriller. Matt Damon v hlavní roli.

Režie: Doug Liman

Vstupné: 50,- Kč od 15 let titulky 119 min.

13. - 14. Po, Út 19:30 hod.

Žádné boží zprávy

Španělsko, Francie, Itálie, Mexiko 2001

Penélope Cruzová svádí do pekla. Fantastická komedie. Odvážný boj mezi Nebem a Peklem...

Scénář a režie: Agustín Díaz Yanes

Vstupné: 50,- Kč od 12 let titulky 115 min.

15. St Filmový klub: 19:30 hod.

Hry prachu ČR 2001

Film v rukou. Karneval v globální vesnici. Dokument o atmosféře okolo zasedání MMF a Světové banky v Praze v září 2000.

Námět a režie: Martin Mareček

Vstupné: pro členy FK: 30,- Kč ostatní: 40,- Kč 88 min.

16. - 17. Čt, Pá 19:30 hod.

Blanche - královna zbojníků

Francie 2002

Gerard Depardieu v komedii, historickém i akčním filmu.

Režie a scénář: Bernie Bonsvoisin

Vstupné: 50,- Kč od 15 let titulky 104 min.

17. - 19. Pá, So 17:00 hod.

Ne 15:00 a 17:00 hod.

Fimfárum ČR 2002

Celovečerní loutkový film na motivy legendárních pohádek pro malé i velké od Jana Wericha.

Režie: Vlasta Spáčilová, Aurel Klimt

Vstupné: 50,- Kč 98 min.

18. - 19. So, Ne 19:30 hod.

Ples příšer USA 2001

On je kat, ona manželka muže, kterého popravil... Psychologické drama. Ples příšer je pitka pro odsouzence před popravou...

Režie: Marc Forster

Vstupné: 50,- Kč od 15 let titulky 112 min.

20. - 21. Po, Út 19:30 hod.

Blafuj jako Beckham GB 2002

Komedie o tom, že cokoliv umíte, fotbalový bůh David Beckham dovede líp! Komedie o tom, co se může stát, když dívky objevují fotbal.

Režie: Gurinder Chaudha

Vstupné: 50,- Kč titulky 112 min.

22. St Filmový klub: 19:30 hod.

Chléb a tulipány Itálie, Švýcarsko 2000

Zkus žít svůj vysněný život. Výlet do Benátek... výlet za snem...

Námět, scénář a režie: Silvio Sordi

Vstupné: pro členy FK: 35,- Kč ostatní: 45,- Kč od 12 let titulky 114 min.

23. - 24. Čt, Pá 19:30 hod.

Halloween: Zmrtvýchvstání

USA 2002

Všichni tě vidí, každý tě slyší... a nikdo ti nepomůže. Pokračování úspěšné hororové série.

Režie: Rick Rosenthal

Vstupné: 50,- Kč od 15 let titulky 85 min.

25. - 26. So, Ne 19:30 hod.

Brak ČR 2002

Mrtvoly, drogy, prostituce, nekrofilie a Jiří Korn v českém pokusu o drsnou černou komedii nezávislého amerického stíhu.

Režie a scénář: Karel Spěváček

Vstupné: 50,- Kč od 15 let 85 min.

27. - 28. Po, Út 19:30 hod.

K-19: Stroj na smrt USA 2002

Zkáza si našla svého hrdinu. Harrison Ford a Liam Neeson v dramatickém thrilleru podle skutečné události z doby studené války.

Režie: Kathryn Bigelow

Vstupné: 50,- Kč od 12 let titulky 138 min.

29. 1. - 5. 2. St, Čt Pá 19:30 hod.

So, Ne 14:00, 17:00 a 20:00 hod.

Po, Út, St 19:30 hod.

Harry Potter a Tajemná komnata

USA, GB 2002

Nepřítelé Zmijozelova dědice, mějte se na pozoru! Bradavicemi se plíží nové zlo... Druhý díl filmové adaptace kultovní řady J. K. Rowlingové je tady!

Režie: Chris Columbus

Vstupné: 70,- Kč dabováno 161 min.

KINOKAVÁRNA GALAXIE

tel.: 602 969 647

2. - 3. Čt, Pá 20:00 hod.

Druhá míza GB, SRN, USA 2001

Vstupné: 50,- Kč od 12 let titulky 112 min.

4. So 15:00 hod

Myšák Stuart Little 2 USA 2002

Vstupné: 45,- Kč dabováno 78 min.

4. So 20:00 hod.

Mr. Deeds - Náhodný milionář

USA 2002

Vstupné: 55,- Kč titulky 97 min.

7. - 8. Út, St 20:00 hod.

8 žen Francie 2001

Vstupné: 50,- Kč od 12 let titulky 108 min.

9. - 10. Čt, Pá 20:00 hod.

Slez ze stromu USA, Francie 2001

Vstupné: 50,- Kč titulky 96 min.

11. So 15:00 hod.

Planeta pokladů USA 2002

Vstupné: 50,- Kč dabováno 95 min.

11. - 12. So, Ne 20:00 hod.

Agent bez minulosti USA, SRN 2002

Vstupné: 50,- Kč od 15 let titulky 119 min.

14. - 15. Út, St 20:00 hod.

Žádné boží zprávy

Španělsko, Francie, Itálie, Mexiko 2001

Vstupné: 50,- Kč od 12 let titulky 115 min.

16. - 17. Čt, Pá 20:00 hod

Blanche - královna zbojníků

Francie 2002

Vstupné: 50,- Kč od 15 let titulky 104 min.

18. So 15:00 hod.

Fimfárum ČR 2002

Vstupné: 50,- Kč 98 min.

18. - 19. So, Ne 20:00 hod.

Ples příšer USA 2001

Vstupné: 50,- Kč od 15 let titulky 112 min.

21. - 22. Út, St 20:00 hod.

Blafuj jako Beckham GB 2002

Vstupné: 50,- Kč titulky 112 min.

23. - 24. Čt, Pá 20:00 hod.

Halloween: Zmrtvýchvstání

USA 2002

Vstupné: 50,- Kč od 15 let titulky 85 min.

25. So 20:00 hod.

Brak ČR 2002

Vstupné: 50,- Kč od 15 let 85 min.

27. - 28. Po, Út 20:00 hod.

K-19: Stroj na smrt USA 2002

Vstupné: 50,- Kč od 12 let titulky 138 min.

29. 1. - 5. 2. St, Čt, Pá 20:00 hod.

So, Ne 19:30 hod.

Po, Út, St 20:00 hod.

Harry Potter a Tajemná komnata

USA, GB 2002

Vstupné: 70,- Kč dabováno 161 min.